

[Frederik Lyngø.]

sammenlignet med moderlandets befolknings adgang til disse, kan ikke for stærkt fremhæve, at man har det således i Grønland, og grundene hertil. Den lave økonomiske og sociale standard hos vore landsmænd højt mod nord nødvendiggør, at så at sige alle love og anordninger, der i dag gælder i Grønland, tages op til revision, så at der opnås bedre levevilkår for den grønlandske befolkning. Men der skal måske indførelse af direkte beskatning til på Grønland, før nogenlunde ligestilling kan opnås? Her behøver jeg ikke at gentage de af min ærede grønlandske kollega, det ærede medlem hr. A. Lyngø, fremsatte ønsker, herunder om forbedringer og foranstaltninger med hensyn til ophjælpning af de grønlandske erhverv. Jeg synes heller ikke, at man henedefra altfor længe bør tøve med at efterkomme de grønlandske forhåbninger og forventninger med hensyn til grønlændernes snarlige ligestilling med andre statsborgere i Danmark, vel at mærke, hvor det er forsvareligt og foreneligt med sund fornuft.

Blot for at nævne en enkelt sag: Hvorfor skal staten ikke kunne yde tilskud til de grønlandske kommuners udgifter til alders- og invaliderenter i Grønland, når den gør det ikke alene hernede i Danmark, men også på Færøerne? Grønlands befolkning er da ikke så talrig, at tilskuddet eller støtten hertil ville blive så stor, at det ville virke særlig indgribende på hele budgettet. Man kunne også forvente, at de her i Danmark gældende love og andre regler i så henseende uden særlig lovgivning, eventuelt ved ministerielle bestemmelser, kunne anvendes i Grønland i den udstrækning, det efterhånden bliver nødvendigt, alt afpasset efter de grønlandske krav og ønsker.

Der er endnu et problem, jeg gerne vil berøre her under finanslovdebatten. De senere års politik på Grønland, navnlig efter at den store Grønlandskommissions betænkning var offentliggjort, går ud på at prøve at samle den grønlandske befolkning på få, men større bebyggelser. Det kan man læse sig til i den nævnte betænkning, og det handler man efter, selvom det ikke er lovhjemlet. Det er, som om man systematisk og målbevidst prøver at samle Vestgrønlands befolkning under „befolkningsflytninger i Grønland“ — forøvrigt et meget grimt ord i

Grønland, det lyder af tvang, og alt dette på bekostning af torskefiskeriet, der går under navnet „Grønlands fremtid“. Det er sikkert muligt, at det vil passe i fremtidens Grønland, men vi ved da også, at torskeforekomsten ved havene omkring Grønland, der indtil i år har været en menneskealder, ingenlunde er noget nyt i Grønlands historie. Den kan komme og forsvinde igen, men torskefiskeriet har unægtelig i denne omgang været til stor gavn for den grønlandske befolkning, hovedsagelig i Sydgrønland. Selvfølgelig skal og må vi udnytte de store fiskerigdomme ved farfandene omkring Grønland, medens de findes, derom er der ingen uenighed. Det er altså på de fiskerige steder, man vil koncentrere den vestgrønlandske befolkning, men så er det jeg spørger: Ville det være rigtigt og forsvareligt at basere hele Grønlands fremtid på torskefiskeriet alene?

Fornylig læste man en artikel i „Nationaltiden“, hvori Grønlands landshøvding i et interview havde udtalt — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til at citere —

„Et nyt eksperiment er det, at vi nu prøver at samle befolkningen i større steder....“

og han fortsatte:

„Vi prøver nu at samle befolkningen, at lade dem bo et sted og fiske og fange andre steder — det er et meget alvorligt problem for os.“

Vi ved snart ikke, hvad vi skal sige til det, det er jo mennesker, man skal og vil behandle på den måde — under grundlovens beskyttelse. Lige til sidste sommer hørte man i Grønland desværre kun udtalelser, som udtrykker grønlændernes mening på forskellig måde. Man taler om embedsmandsvælde, man taler om slavebehandling. Ja, jeg er ked af at sige det her fra denne talerstol, men det er altså sandheden: man hører den slags ting deroppe. Landshøvdingen har ret, når han siger, at det er et meget alvorligt problem, men vi i det grønlandske landsråd er heller ikke blinde for det. I hver af de sidste tre års samlinger har vi indgående drøftet problemet for at finde frem til den bedste og mest hensigtsmæssige løsning, der tager sigte på at løse problemet så smertefrit som muligt samt sikre, at det kun sker uden tvang af nogen art. Dette